

44 poviedok na večery a noci

*Starodávne rozprávky
(dlhé)*

Séria: Poviedky na večery a noci #4/7, dlhé

R.H.

Andrew Lang
Róbert Hodoši

I.

II.

Názov: 44 poviedok na večery a noci

Podtitul: Starodávne rozprávky, dlhé

Séria: Poviedky na večery a noci #4/7

ANDREW LANG

RÓBERT HODOŠI

III. (ISBN)

PDF

ISBN 978-80-570-5491-7

EAN 9788057054917

EPUB

ISBN 978-80-570-5492-4

EAN 9788057054924

MOBI

ISBN 978-80-570-5493-1

EAN 9788057054931

IV. (TIRÁŽ)

Titul: 44 poviedok na večery a noci
Podnadpis: Starodávne rozprávky, dlhé
Séria: Poviedky na večery a noci #4/7
Autori: Andrew Lang, Róbert Hodoši, +ďalší
Editoval a zozbieral: Andrew Lang (*1844, +1912)
Roky pôvodného vydania poviedok: 1889-1910
Výber zostavil, preložil a spracoval: Róbert Hodoši
Jazyková úprava: Róbert Hodoši
Vydal: Robert Hodosi (*1975), Lovce, SK
1. slovenské vydanie eKnihy: 2024
Počet strán: 476 (A5)
Počet slov: 150 tisíc
Obrázok na obálke: pixabay.com, Willgard Krause
Spracovanie obálky: Lydia Hlozakova
Copyright © Robert Hodosi (*1975), 2024, SK

*„Chcete mať inteligentné deti? Čítajte im rozprávky. Chcete
mať ešte inteligentnejšie deti? Čítajte im ešte viacej
rozprávok.“ (Albert Einstein)*

V. (ANOTÁCIA)

Kniha obsahuje najkrajšie dlhé poviedky a rozprávky z celého sveta, ktoré boli známe pred rokom 1910. Zozbieral ich Andrew Lang. Ako to napovedá už názov knihy, poviedky sú vhodné na večerné čítanie, pričom slovná zásoba je vhodná pre 10 až 12-ročných čitateľov. Pôvodne boli publikované v angličtine v 12 knihách, ktoré sú známe pod názvom The Coloured Fairy Books (Farebné rozprávkové knihy). Tieto poviedky vás zavedú nielen do sveta zvierat, kráľov a princezien, ale predstavujú vám aj rôzne príbehy ľudí z minulosti. Príbehy vás poučia a pobavia o drakoch, bosorkách, obroch a troloch. Toto dielo zostavil, preložil a spracoval Róbert Hodoši. V týchto poviedkach sa stretáva fantázia s realitou pomocou všemocnej predstavivosti, v ktorej neexistujú žiadne hranice.

Kniha 44 poviedok na večery a noci je štvrtou zo série 7 kníh, ktoré spolu obsahujú 400 mystických poviedok. V tejto sérii sú dlhé z nich, od 299. do 343., ich dĺžka je 9 až 11 strán (3050 až 3750 slov). Všetky sú zoradené od kratších po dlhšie.

Tieto dlhé poviedky obsahujú niekoľko príbehov a zauzlení v deji. Na ich pochopenie a zapamätanie už treba trochu rozvinutejšie myslenie, aby sa dali sledovať jednotlivé dejové línie a čitateľ mal pôžitok z čítania.

„Pre všetkých, ktorí chcú poznať minulosť, vyznať sa v súčasnosti a vedieť, čo ich čaká v budúcnosti vo svete fantázie a predstavivosti.“ RH

VI. (Vydavateľstvo R.H.)

Ďalšie knihy, eKnihy a audioknihy z vydavateľstva Robert Hodosi

1000 slov a 4000 fráz, anglicky-slovensky, Róbert Hodoši
101 poviedok na večery a noci, Róbert Hodoši, Andrew Lang
Poviedky, anglicky, slovensky, Róbert Hodoši, Andrew Lang
Traja mušketieri, Alexandre Dumas
Tisíc a jedna noc, Pobavenie z arabských nocí, Andrew Lang
100-ročné rozprávky (1), Modrá kniha rozprávok, Andrew Lang

7 kníh zo série: Poviedky na večery a noci, A. Lang, R. Hodoši

100+1 poviedok na večery a noci
Séria: Poviedky na večery a noci #1/7, najkratšie
77 poviedok na večery a noci
Séria: Poviedky na večery a noci #7/7, kratšie
66 poviedok na večery a noci
Séria: Poviedky na večery a noci #6/7, krátke
55 poviedok na večery a noci
Séria: Poviedky na večery a noci #5/7, stredne dlhé
44 poviedok na večery a noci
Séria: Poviedky na večery a noci #4/7, dlhé
33 poviedok na večery a noci
Séria: Poviedky na večery a noci #3/7, dlhšie
22+2 poviedok na večery a noci
Séria: Poviedky na večery a noci #2/7, najdlhšie

Obsah

I.

II.

Názov: 44 poviedok na večery a noci

Podtitul: Starodávne rozprávky, dlhé

Séria: Poviedky na večery a noci #4/7

ANDREW LANG

RÓBERT HODOŠI

III. (ISBN)

IV. (TIRÁŽ)

V. (ANOTÁCIA)

VI. (Vydavateľstvo R.H.)

Obsah

1*/ Škaredé káčatko

2*/ Alibaba a 40 zbojníkov

3*/ Tri rúcha

4*/ Daniel a obri

5*/ Muž so zlatou bradou

6*/ Bohatý a chudobný brat

7*/ Hrozná hlava

8*/ Deväť pávic a zlaté jablká

9*/ Šípková Ruženka

10*/ Maličká Maja (Malenka)

11*/ Kráľ Lindor

12*/ Princ, ktorý hľadal nesmrteľnosť

13*/ Kráľova dcéra Gertrúda

14*/ Nebezpečná Nunda

15*/ Princezná Roztomilá
16*/ Zelený rytier
17*/ Kráľ vodopádov
18*/ Esben a bosorka
19*/ Bystrá mačka
20*/ Dve truhlice
21*/ Fľakatý zúrivák
22*/ Biela topánka
23*/ Prešibaný chlapec
24*/ Bronzový prsteň
25*/ Chlapec a jeho tajomstvo
26*/ Nebojácny mládenec
27*/ Potrestanie víly Gangany
28*/ Syn morskej panny
29*/ Boj vtákov, krkavec a obor
30*/ Príbeh kalifa bociana
31*/ Dobrodružstvá Kovana Hnedovlasého
32*/ Modrý papagáj
33*/ Morská panna a chlapec
34*/ Princezná a truhla
35*/ Šakal alebo tiger
36*/ Princezná na sklenenom kopci
37*/ Jano a strúčik fazule
38*/ Smrť Nesmrteľného Koščeja
39*/ Kráľ Kojata
40*/ Princezná Graziella a víly
41*/ Hrad Kerglas
42*/ Príbeh z Divolesa

43*/ Příbeh o Zulvízii

44*/ Princ Prsteň

KONIEC

Poznámky...

1*/ Škaredé kácatko

299. diel zo 400

dánska poviedka, počet slov 3050

V Dánsku bolo leto a hoci po väčšinu roka vyzerá krajina jednotvárne a škaredo, teraz bola krásna. Pšenica bola žltá, ovos zelený, seno suché a mäkké na váľanie a od starého rozpadnutého domu, v ktorom nikto nebýval, až po okraj kanála sa rozprestieral háj veľkých lopúchov, takých vysokých, že by v nich mohla bývať celá rodina detí a nikdy by ich nikto nenašiel.

Práve pod týmito lopúchmi si kačica postavila teplé hniezdo a celý deň presedela na šiestich pekných vajíčkach. Päť z nich bolo bielych, ale šieste, ktoré bolo väčšie ako ostatné, malo škaredú sivú farbu. Kačica si vždy lámala hlavu nad tým vajíčkom a nad tým, ako sa stalo, že je také odlišné od ostatných. Iné vtáky si mohli myslieť, že keď sa kačica ráno a večer spúšťala k vode, aby si poriadne natiahla nohy pri plávaní, mohla ju sledovať nejaká lenivá matka a vajce jej do hniezda strčiť. Ale kačice vôbec nie sú múdre a nevedia rýchlo počítať, takže táto kačica si s tým nerobila starosti, ale len sa starala o to, aby veľké vajce bolo rovnako teplé ako ostatné.

Bola to prvá séria vajec, ktorú táto kačica kedy zniesla. Na začiatku bola veľmi spokojná a pyšná. Smiala sa ostatným matkám, ktoré vždy zanedbávali svoje povinnosti, aby si navzájom klebetili alebo aby si okrem dvoch ranných a večerných plávaní, ktoré boli nevyhnutné pre zdravie, dopriali aj malé plávanie navyše. Ale nakoniec ju unavilo sedieť tam celý deň. „Určite sa vajíčka liahnu dlhšie,“ povedala si a zatúžila po troche zábavy. Napriek tomu vedela, že ak nechá vajíčka a kácatká v nich umrieť, nikto z jej priateľov sa s ňou už nikdy znova nebude rozprávať. A tak tam zostala. Len sa niekoľkokrát denne nadvihla nad vajíčkami, aby zistila, či škrupiny praskajú.

Pozrela sa na vajíčka aspoň sto päťdesiatkrát, keď na svoju radosť zbadala na dvoch z nich drobnú prasklinu, vyškriabala sa späť k

hniezdu, priblížila vajíčka jedno k druhému a počas celého dňa sa ani nepohla. Na druhý deň ráno bola odmenená tým, že si všimla praskliny na všetkých piatich vajíčkach a do poludnia sa zo škrupín vystrčili dve malé žlté hlavičky. To ju povzbudilo natoľko, že po tom, čo rozbila škrupiny zobákom, aby sa z nich malé stvorenia mohli vyslobodiť, sedela celú noc na hniezde a kým vyšlo slnko, päť bielych vajec bolo prázdnych a nových päť párov očí sa pozeralo na zelený svet.

Kačica bola starostlivo vychovaná, nemala rada špinu a rozbité škrupiny nie sú vôbec pohodlné na sedenie ani na chôdzu. Tak teda škrupiny vytlačila cez okraj dolu a cítila radosť, že má spoločnosť, s ktorou sa môže rozprávať, kým sa nevyliahne veľké vajce. Ale deň za dňom plynul a veľké vajce nevykazovalo žiadne známky prasknutia. Kačica bola čoraz netrpezlivejšia a začala si želať, aby sa poradila so svojim manželom, ktorý však vôbec nikdy neprišiel.

„Nechápem, čo sa s ním deje,“ reptala kačica susedke, ktorá ju zavolała na návštevu. „Veď za ten čas, čo mi to trvá, som mohla vyliahnúť aj dve mláďatá!“

„Nechajte ma pozrieť sa naň,“ povedala stará suseda. „Ach, to som si myslela, je to morčacie vajce. Kedysi, keď som bola mladá, ma oklamali, aby som si sama sadla na znášku morčacích vajec. A keď sa vyliahli, boli tie tvory také hlúpe, že ich nič nedonútilo naučiť sa plávať. Keď si na to spomeniem, až ma trpezlivosť prechádza.“

„Nuž dám mu ešte jednu šancu,“ povzdychla si kačica, „a ak sa do dvadsiatich štyroch hodín nevyliahne zo škrupiny, nechám ho na pokoji, a ostatné naučím poriadne plávať a hľadať si potravu. Naozaj sa odo mňa nedá očakávať, že budem robiť dve veci naraz.“ A s chuchvalcami peria zatlačila vajíčko do stredu hniezda.

Celý nasledujúci deň sedela na hniezde a vzdala sa dokonca aj ranného kúpeľa zo strachu, že by veľké vajce mohol zasiahnuť závan chladu. Keď sa večer odvážila nakuknúť, zdalo sa jej, že v hornej časti škrupiny vidí malú prasklinu. Naplnená nádejou sa vrátila k svojim povinnostiam, hoci od vzrušenia celú noc takmer nespala. Keď sa zobudila s prvými zábleskami svetla, pocítila, že sa pod ňou niečo pohlo. Áno, konečne to tam bolo. A keď sa pohla, väčšie nemotorné vtáčatko si prekliesnilo hlavu cez škrupinu von.

Nedalo sa poprieť, že bolo škaredé, dokonca aj matka si to musela priznať, hoci povedala len, že bol „veľký“ a „silný.“

„Keď budeš raz vo vode, nebudeš potrebovať žiadne učenie,“ povedala mu a prekvapene pozrela na jeho matne hnedý chrbát a dlhý holý krk. A naozaj nepotrebovalo, hoci na pohľad jej posledné káčatko nebolo ani z polovice také pekné, ako malé žlté guľôčky, ktoré ju nasledovali.

Keď sa vrátili, našli starú susedu na brehu, ako na nich čaká, aby ich odviedla do kačacieho dvora.

„Nie, určite to nie je mladý moriak,“ pošepkala dôverne matke, „lebo hoci je tenké a vychudnuté a nemá žiadnu farbu, o ktorej by sa dalo hovoriť, predsa len je na ňom niečo dosť výrazné a dobre drží hlavu.“

„To je od teba veľmi milé, že to hovoríš,“ odpovedala matka, ktorá mala dovtedy tajné pochybnosti o jeho kráse. „Samozrejme, keď ho vidíte samostatne, je v poriadku, aj keď je nejako odlišné od ostatných. Ale nikto nemôže očakávať, že všetky jeho deti budú krásne!“

To sa už dostali do stredu dvora, kde sedela veľmi stará kačica, ku ktorej sa všetky prítomné vtáky správali s veľkou úctou.

„Musíte k nej pristúpiť a skloniť sa pred ňou,“ pošepkala matka svojim deťom a kývla hlavou smerom k starej dáme. „A nohy držte poriadne od seba, ako to vidíte u mňa. Žiadne dobre vychované káčatko sa neotočí na prstoch. To je znak obyčajných rodičov.“

Malé káčatká sa usilovne snažili, aby ich malé tučné telíčka kopírovali pohyby ich matky. Stará pani s nimi bola celkom spokojná; ostatné káčatká sa však nespokojne pozerali a hovorili si:

„Ach, božemôj, tu je ich ešte toľko! Dvor je už plný. A videli ste niekedy niečo také škaredé, ako to veľké vysoké stvorenie? Je hanbou každého chovu. Pôjdem ho vyhnať!“ Takto povedala, zdvihla perie a rozbehla sa k veľkému káčatku, ktorému zahryzla do krku.

Káčatko hlasno zakvákalo; bolo to prvýkrát, čo pocítilo bolesť, a pri tom zvuku sa jeho matka rýchlo otočila.

„Nechajte ho na pokoji,“ povedala zúrivo, „inak pošlem po jeho otca. Neobťažovalo ťa!“

„Nie, ale je také škaredé a nešikovné, že ho nikto nemôže vystáť,“ odpovedala neznáma kačica. A hoci káčatko nechápalo význam tých slov, cítilo, že ho obviňujú, a ešte viac sa cítilo nepríjemne, keď sa do rozhovoru primiešala stará španielska kačica, ktorá vládla na dvore:

„Určite je veľká škoda, že je také odlišné od týchto krásnych miláčikov. Keby sa len mohlo znova vyliahnúť!“

Chudáčik sklonil hlavu a nevedel, kam sa má pozrieť, ale upokojil sa, keď jeho matka odpovedala:

„Možno nie je také pekné ako ostatné, ale lepšie pláva a je veľmi silné; som si istá, že sa vo svete presadí tak dobre ako ktokoľvek iný.“

„No, cítite sa tu ako doma,“ povedala stará kačica a odišla. A tak sa aj cítili, všetci okrem káčatka, na ktoré sa všetci vrhli, keď si mysleli, že sa jeho mama nepozerala. Dokonca ani moriak, ktorý bol taký veľký, nikdy neprešiel okolo neho bez posmešných slov a jeho súrodenci, ktorí by si nevšimli žiaden rozdiel, keby im to nikto nevložil do hlavy, sa čoskoro stali rovnako hrubými a nevľúdny ako ostatní.

Nakoniec to už káčatko nemohlo vydržať a jedného dňa sa mu zdalo, že vidí náznaky toho, že sa proti nemu obracia aj jeho matka. A tak sa v tú noc, keď kačice a sliepky ešte spali, vykradlo cez otvorené dvere a cez lopúchové listy sa vydriapalo na breh kanála. Dostalo sa až na široké trávnaté vresovisko plné mäkkých močaristých miest, kde rástlo trstie. Tu si na chvíľu ľahlo, ale bolo príliš unavené a vystrašené na to, aby zaspalo. S prvými lúčmi slnka, ako začalo trstie šumieť, uvidelo, že narazilo na kolóniu divých kačíc. Keďže však už nemohlo utiecť, vstalo a zdvorilo sa uklonilo.

„Si škaredé,“ povedali divé kačice, keď si ho dobre prezreli, „ale do toho nám nič nie je, iba ak by si sa chcelo oženiť s jednou z našich dcér, lebo to by sme ti nedovolili.“ A káčatko odpovedalo, že nemá ani najmenšiu chuť na to, aby sa s niekým oženiť, a že nechce nič iné, len aby ho po dlhej ceste nechali na pokoji.

A tak celé dva dni pokojne ležalo v trstine, živilo sa jedlom, aké našlo, a pilo vodu z močiarnej kaluže, kým sa opäť necítilo celkom silné. Prišlo si, aby tam mohlo zostať navždy. Bolo mu tak príjemne

a cítilo sa byť také šťastné, keď bolo ďaleko od všetkých. Nikto ho nehrýzol a nehovoril mu, aké je škaredé.

Takto premýšľalo, keď ho zbadali dva mladé gunáre, ktoré si večer plávali v močaristej trstine a hľadali si večeru.

„Toto rašelinisko nás už unavuje,“ povedali, „a zajtra chceme skúsiť iné, kde sú väčšie jazerá a lepšie krmivo. Chceš ísť s nami?“

„Je krajšie ako toto?“ spýtalo sa pochybovačne káčatko. A sotva mu to vyšlo z úst, ozvalo sa: „Pif! paf!“ a obaja noví spoločníci sa mŕtvi natiahli vedľa neho.

Na zvuk pušky vyleteli divé kačice v húštinách do vzduchu a niekoľko minút sa strieľalo.

Káčatko našťastie nedokázalo lietať. A tak sa potácalo v močaristej trstine, kým sa neukrylo medzi vysokými papradiami, ktoré rástli v priehlbine. Skôr ako sa tam však dostalo, stretlo obrovského štvornohého tvora, o ktorom sa neskôr dozvedelo, že je to pes, ktorý stál a pozeral naň s dlhým červeným jazykom vyplazeným z tlamy. Káčatko zastalo od hrôzy a pokúsilo sa skryť hlavu pod svoje malé krídla. Ale pes ho len oňuchal a prešiel ďalej. A tak sa mu podarilo dostať do svojho úkrytu.

„Som príliš škaredé aj na to, aby ma pes zjedol,“ povedalo si. „No, to je veľká milosť.“ A schúlilo sa do mäkkej trávy, kým výstrely nezanikli v diaľke.

Keď všetko na dlhý čas utíchlo a bolo vidieť len hviezdy, vyliezlo von a obzrelo sa okolo seba.

„Už nikdy sa nepriblížim k tej kaluži, nikdy,“ pomyslelo si. A keď videlo, že vresovisko sa tiahne ďaleko opačným smerom, než odkiaľ prišlo, odvážne kráčalo ďalej. Dostalo sa až k malej chalúpkke, ktorá sa zdala byť taká rozpadnutá, že bolo až podivuhodné, že kamene, z ktorých bola postavená, ešte držali pohromade. Dokonca aj dvere viseli len na jednom pánte. A keďže jediné svetlo v miestnosti vychádzalo z malého ohňa, káčatko sa opatrne vkradlo dnu a ľahlo si pod stoličku blízko rozbitých dverí, odkiaľ sa v prípade potreby mohlo dostať von. Zdalo sa však, že ho nikto nevidí ani necíti, a tak strávil zvyšok noci v pokoji.

V domčeku bývala stará žena, jej mačka a sliepka, a boli to naozaj ony, a nie ona, kto bol pánom domu. Stará žena, ktorá celé dni

prežila pradením priadze, ktorú predávala v najbližšom meste, milovala mačku aj sliepku ako vlastné deti a nikdy im nijako neodporovala. Takže to bola ich milosť, a nie jej, čo muselo káčatko získať.

Až na druhý deň ráno, keď sa rozvidnelo, si všimli svojho návštevníka, ktorý pred nimi stál roztrasený, s pohľadom upretým na dvere, pripravený každú chvíľu utiecť. Nevyzerali však veľmi zúrivo a káčatko sa začalo menej báť, keď sa k nemu priblížili.

„Vieš znášať vajcia?“ spýtala sa sliepka. Káčatko pokorne odpovedalo:

„Nie, neviem ako.“ Nato sa sliepka otočila chrbtom a mačka pristúpila.

„Vieš si vyhrnúť kožúšok, keď sa hneváš, alebo zapriať, keď sa tešíš?“ opýtala sa. A káčatko opäť muselo priznať, že nevedelo robiť nič iné, len plávať, čo sa nikomu nezdalo veľmi užitočné.

A tak sa mačka a sliepka vybrali rovno k starkej, ktorá ešte stále ležala v posteli.

„Prišiel k nám taký zbytočný tvor,“ povedali. „Hovorí si káčatko, ale nevie znášať vajíčka ani priať! Čo by sme s ním mali urobiť?“

„Nechajte si ho, aby ste mali istotu!“ odpovedala stará žena rázne. „To, že neznáša vajcia, je nezmysel. V každom prípade ho tu necháme chvíľu a uvidíme, čo sa stane.“

Káčatko tu teda zostalo tri týždne a delilo sa s mačkou a sliepkou o jedlo, ale neznieslo vôbec žiadne vajíčka. Potom vyšlo slnko a vzduch sa zmäkčil. Káčatko sa unavilo z pobytu v chatrči a zo všetkých síl sa chcelo okúpať. A jedného rána sa stalo takým nepokojným, že si to všimli aj jeho kamaráti.

„Čo sa deje?“ spýtala sa sliepka a káčatko jej to povedalo.

„Tak veľmi túžim po vode. Ani si nevieš predstaviť, aké je to slastné strčiť hlavu pod vodu a ponoriť sa rovno na dno.“

„Nemyslím si, že by sa mi to páčilo,“ odpovedala sliepka pochybovačne. „A myslím, že ani mačke by sa to nepáčilo.“ A mačka na túto otázku len zakývala hlavou, že to by sa jej určite nepáčilo.

„Nemôžem tu zostať dlhšie, musím sa dostať k vode,“ zopakovalo káčatko. A mačka a sliepka, ktoré sa cítili ublížené a urazené, odpovedali krátko:

„Tak dobre, chod’!“

Káčatko by sa s nimi najradšej rozlúčilo a poďakovalo sa im za ich láskavosť, keďže bolo od prírody zdvorilé, ale obe sa mu otočili chrbtom. A tak vyšlo von cez poničené dvere dosť smutné. Napriek tomu sa však neubránilo vzrušujúcemu pocitu radosti, keď sa opäť ocitlo na vzduchu a vo vode. A bolo mu jedno, že sa naň tvory, ktoré stretlo, pozerajú nevľúdne. Chvíľu bolo celkom šťastné a spokojné, ale čoskoro prišla zima. Začal padať sneh a všetko bolo veľmi mokré, studené a neprijemné. Káčatko čoskoro zistilo, že jedna vec je tešiť sa z pobytu vo vode a úplne iná vec je mať rád vlhko na súši.

Jedného dňa zapadalo slnko ako veľká šarlátová guľa a rieka sa na obrovské zmätenie káčatka stávala tvrdou a klzkou. Keď vtom počulo zvuk šumiacich krídel a vysoko vo vzduchu letel krdel labutí. Boli biele ako sneh, ktorý napadal v noci, a ich dlhé krky so žltými zobákmi smerovali na juh, pretože sa chystali – nevedeli celkom presne kam – ale určite do nejakej krajiny, kde celý deň svieti slnko. Ach, keby len mohlo ísť s nimi! Ale to, samozrejme, nebolo možné; a okrem toho, akým spoločníkom by mohol byť taký škaredý tvor ako ono pre tie krásne bytosti? A tak smutne kráčalo k chránenému jazierku, ponorilo sa na samé dno a snažilo sa myslieť na to, že je to najväčšie šťastie, o akom môže snívať. Ale v kútiku svojho srdca predsa len tušilo, že to nie je tak!

Každé ráno bolo chladnejšie a chladnejšie. Káčatko sa len s veľkou námahou vedelo zahriať. Vskutku, pravdivejšie by bolo povedať, že mu vôbec nebolo teplo. Napokon po jednej chladnej noci, sa jeho nohy pohybovali len veľmi pomaly. Ľad na jazierku neustále viac a viac zamrzal. A keď sa ráno rozvidnelo, bolo v ňom chytené ako v pasci. Čoskoro nato ho zmysly opustili.

Ešte niekoľko hodín a život úbohého káčatka by sa bol skončil. Našťastie však cez rieku prechádzal muž, ktorý išiel do práce, a v okamihu uvidel, čo sa stalo. Mal na nohách hrubé drevené topánky. Prišiel bližšie a dupol na ľad tak silno, že sa prelomil. Potom zdvihol káčatko a schoval ho pod svoj ovčí kožuch, kde sa jeho zmrznuté kosti začali trochu roztápať.

Muž sa namiesto toho, aby pokračoval v ceste do práce, otočil a vzal vtáčika ku svojim deťom, ktoré mu dali zjesť teplú kašu a

uložili ho do škatule pri ohni. A keď sa vrátili zo školy, bolo mu oveľa príjemnejšie, ako za celý ten čas, odkedy odišiel z chalupy starej ženy. Boli to milé deti a chceli sa s ním hrať. Ale, žiaľ, chudák sa nikdy v živote nehral a myslel si, že ho chcú dráždiť. A tak vletel rovno do hrnca s mliekom, potom do misky s maslom, z nej do suda s jedlom, a nakoniec, vystrašený hlukom a zmätkom, vyletel priamo z dverí a schoval sa do snehu medzi kríky vzadu za domom.

Nikdy potom už nedokázalo presne povedať, ako strávilo zvyšok zimy. Vedelo len, že bolo veľmi nešťastné a že nikdy nemalo dosť jedla. Ale časom sa situácia zlepšila. Zem bola mäkšia, slnko teplejšie, vtáky spievali a v tráve sa opäť objavili kvety. Keď vstalo, cítilo sa trochu inak, ako keď zaspalo medzi trstinou, kam sa zatúlalo po úteku zo sedliackej chatrče. Jeho telo sa zdalo väčšie a krídla silnejšie. Z úbočia kopca naňho pozeralo čosi ružové. Napadlo mu, že k tomu poletí a uvidí, čo to je.

Ó, aký nádherný pocit to bol, keď sa rútilo vzduchom a krúžilo najprv na jednu a potom na druhú stranu! Nikdy si nemyslelo, že lietanie môže byť také príjemné! Káčatku bolo takmer ľúto, keď sa priblížilo k ružovému oblaku a zistilo, že je zložený z rozkvitnutej jablone rastúcej pri domčeku, ktorého záhrada sa tiahla až k brehu kanála. Pomaly zletelo na zem a na niekoľko minút sa zastavilo pod húštinou orgovánov. A kým sa rozhliadalo okolo seba, pomaly prechádzal okolo krdelí tých istých krásnych vtákov, ktoré videlo pred mnohými mesiacmi. S úžasom pozorovalo, ako jeden po druhom vstupujú do kanála a ticho sa vznášajú na hladine, akoby boli jej súčasťou.

„Pôjdem za nimi,“ povedalo si káčatko, „hoci som škaredé, radšej nech ma zabijú, ako by som malo trpieť všetkým tým, čo som si vytrpelo od zimy a hladu, a od kačíc a vtákov, ktoré sa ku mne mali správať milo.“ A rýchlo letelo k vode a plávalo za nimi, ako najrýchlejšie vedelo.

Netrvalo dlho, kým k nim dorazilo, pretože sa zastavili, aby si oddýchli v zelenej kaluži zatienenej stromom, ktorého konáre zahaľovali vodu. Keď ho zbadali prichádzať, niektorí z mladších mu vyplávali v ústrety s výkrikmi na privítanie, ktorým káčatko len ťažko rozumelo. Priblížilo sa k nim s radosťou, ale i s obavami.

Obrátilo sa k jednému zo starších vtákov, ktorý už medzitým opustil tieň stromu, a povedalo:

„Ak mám zomrieť, bolo by som radšej, keby ste ma zabili. Neviem, prečo som sa vôbec vyľahlo, lebo som príliš škaredé na to, aby som žilo.“ Pri týchto slovách sklonilo hlavu a pozrelo sa na vodu.

V odrazoch na nehybnej vodnej hladine uvidelo mnoho bielych tvarov s dlhými krkmi a zlatými zobákmi. Bez rozmýšľania hľadalo matné sivé telo a neforemný vychudnutý krk. Nič také tam však nebolo. Namiesto toho pod sebou uvidelo krásnu bielu labuť!

„Tá nová je zo všetkých najkrajšia,“ povedali deti, keď pred spaním prišli kŕmiť labute sušienkami a koláčom. „Má belšie perie a zlatší zobák ako ostatné.“ Keď to káčatko, vlastne mladá labuť, počulo, pomyslelo si, že sa oplatilo podstúpiť všetko to prenasledovanie a samotu, ktorými prešlo, pretože inak by nikdy nepoznalo, čo je to byť naozaj šťastným.

****Koniec****

2*/ Alibaba a 40 zbojníkov

Andrew Lang

300. diel zo 400

poviedka z Arabských nocí, počet slov 3060

V jednom meste v Perzii prebývali dvaja bratia. Jeden sa volal Kasim a druhý Alibaba. Kasim sa oženil s bohatou ženou a žil v bohatstve a prepychu. Zatiaľ čo Alibaba sa staral o svoju manželku a svoje deti rúbaním a sekaním dreva v susednom lese, ktoré potom predával v meste. Jedného dňa, keď bol Alibaba v lese, uvidel skupinu jazdcov na koňoch, ako cválali smerom k nemu. Za nimi sa tiahol veľký oblak prachu. Obával sa, že sú to zloději, tak sa vyštveral na strom. Keď prišli blízko k nemu, zosadli z koní. Napočítal ich štyridsať. Odsedlali svoje kone a priviazali ich k stromom. Najlepšie oblečený z nich, ktorého Alibaba považoval za ich kapitána, vošiel medzi nejaké kríky a povedal:

„Sezam, otvor sa!“ Povedal to tak hlasno, že ho Alibaba počul. Skala sa posunula a otvorili sa v nej dvere. Skupinka vošla dnu. Dvere sa za nimi samy od seba zavreli. Zostali vnútri nejaký čas. Alibaba sa bál, že keď vyjdú von, že ho chytia. Tak trpezlivo sedel na strome. Napokon sa dvere znovu otvorili a štyridsať zbojníkov vyšlo von. Kapitán vošiel dnu ako posledný a vyšiel von ako prvý. Všetci museli prejsť vedľa neho. Potom povedal:

„Sezam, zatvor sa!“ A dvere na skale sa zatvorili. Každý muž osedlal svojho koňa a nasadol naň. Kapitán sa im postavil s koňom do čela a odcválali preč tak rýchlo, ako prišli. Vtedy Alibaba zliezol zo stromu. Prišiel k dverám, ktoré boli zahalené kríkmi, a povedal:

„Sezam, otvor sa!“ a dvere v skale sa otvorili. Alibaba, ktorý tam vnútri očakával temné bezútešné miesto, bol veľmi prekvapený, keď tam našiel veľkú a dobre osvetlenú trezorovú miestnosť vyhlbenú ľudskou rukou. Svetlo tam prenikalo z otvoru hore v klenbe na strope. Videl tam balíky plné hodvábu a brokátu. Všetko bolo

nahromadené na kope. Boli tam aj veľké hromady zlata a striebra a peniaze v kožených vreckách. Vošiel dnu a dvere za ním sa zatvorili. Striebro si nevšímal, ale zobral toľko batohov zlata, koľko si myslel, že jeho osly, ktoré sa pásli neďaleko, zvládnu uniesť. Potom povedal: „Sezam, otvor sa!“ Zavolať ich, naložil to na ne a pozakrýval to konármi. Znovu vyslovil: „Sezam, otvor sa!“ Dvere sa otvorili, zatvorili a on odišiel domov.

Svoje osly zaviedol na dvor, zatvoril bránu, odniesol batohy s peniazmi do domu, a pred manželkou ich vysypal na stôl. Zaprisahal ju, aby to udržiavala v tajnosti. A on že pôjde a zakope to zlato za domom pri plote.

„Najskôr to odvážme,“ povedala manželka. „Pôjdem od niekoho požičať váhy, zatiaľ čo ty vykopeš jamu.“ Tak bežala ku Kasimovej manželke požičať váhy. Jej švagriná poznala Alibabovu chudobu, tak bola zvedavá, čo za zrno chce vážiť na váhach. Preto potrela hovädzím lojom spodok váh. Alibabova manželka prišla domov a začala vážiť kopec zlata, ktorý mali doma. Ku svojmu uspokojeniu veľakrát nabrala zlato na váhy. Potom odišla a vrátila váhy svojej švagrinej bez toho, aby si všimla, že jeden zlatniak bol prilepený na spodku váh. To si však Kasimova manželka všimla hneď ako prvé. Bola veľmi zvedavá. Keď prišiel Kasim domov, hneď mu povedala:

„Kasim, tvoj brat je bohatší ako ty. On nepočíta peniaze, on ich váži.“ Tak ju prosil, aby mu vysvetlila túto záhadu, čo ona aj urobila. Ukázala mu zlatniak a povedala, kde ho našla.

Kasim začal byť závistlivý. V noci nemohol ani oko zažmúriť. Ešte pred svitaním išiel k svojmu bratovi.

„Alibaba,“ povedal a ukázal mu zlatniak. „Ty predstieraš, že si chudobný a pritom vážiš zlato.“ Alibaba zbadal, že cez hlúposť svojej a Kasimovej manželky sa jeho brat dozvedel ich tajomstvo. Tak sa mu ku všetkému priznal a ponúkol mu podiel.

„To očakávam,“ povedal Kasim, „ale musíš mi povedať, kde nájdem ten poklad, inak všetko odhalím a ty o všetko prídeš.“ Alibaba mu teda viacej z láskavosti ako zo strachu povedal o jaskyni a kľúčové slová, ktoré má použiť. Kasim sa vrátil domov. Na druhý

deň vstal skoro ráno. Chcel zhrabnúť všetko bohatstvo z jaskyne pre seba. Zobral so sebou desať oslov s veľkými debničkami. Čoskoro našiel miesto a dvere v skale. Povedal:

„Sezam, otvor sa!“ a dvere sa otvorili a za ním zatvorili. Celý deň mohol očami jeť to bohatstvo, čo tam videl. Ale ponáhľal sa nazhromaždiť čo najviac, ako len mohol. Avšak keď bol pripravený odísť, srdce mu tak búšilo od toľkého bohatstva, že si nevedel spomenúť na slovo „Sezam.“ Namiesto toho povedal:

„Jačmeň, otvor sa!“ a dvere zostali zatvorené. Začal vymenúvať niekoľko iných druhov obilia a zrna. No na správne slovo si nedokázal spomenúť. Dvere zostávali pevne zatvorené, skala sa ani nepohla. Bol taký vystrašený z nebezpečenstva, v ktorom sa nachádzal, že potrebné heslo zabudol, ako keby ho nikdy ani nebol počul.

Okolo poludnia sa zbojníci vrátili k jaskyni a pred ňou uvideli Kasimove osly, ako sa tam túlali s veľkými debničkami na chrbtoch. Ihneď spozorneli. Vytasili svoje šable a prišli k dverám. Kapitán povedal:

„Sezam, otvor sa!“ a dvere sa otvorili. Kasim, ktorý počul dupot ich koní, sa rozhodol, že svoj život predá veľmi drahó. Keď sa dvere otvorili, vybehol von a jednou ranou zrazil na zem kapitána. Avšak márne. Zbojníci ho behom chvíľky dobodali šablami a zabili. Ako vošli do jaskyne uvideli plné vrecia bohatstva pripravené na odnos. Nevedeli si predstaviť, ako sa niekto mohol dostať dnu bez toho, aby vedel ich tajomstvo. Kasimovo telo rozťali na štyri časti a vyvesili v jaskyni, aby odlákali prípadných ďalších nežiaducich dobrodruhov, ktorí by tu chceli zbohatnúť.

Ako sa priblížila noc, Kasimova manželka sa cítila veľmi nepokojne. Bežala k svojmu švagrovi a povedala mu, kam išiel jej manžel. Alibaba sa ju snažil čo najviac upokojiť. Potom sa vydal do lesa hľadať Kasima. Prvé, čo zbadal, keď vstúpil do jaskyne, bolo telo jeho mŕtveho brata. Zhrozený hororom, ktorý tam videl, dal jeho telo na jedného osla a vrecia zlata na ďalšie dva. Pozakrýval to konármi a vrátil sa domov. Dva osly naložené zlatom zaviedol do

svojho domu, a toho s bratovým telom ku Kasimovmu domu. Dvere mu otvorila slúžka Morgiana, o ktorej vedel, že je statočná i prešibaná. Kasimovo telo zložil z osla a povedal jej:

„Toto je telo tvojho pána Kasima, ktorý bol zavraždený. Ale musíme ho pochovať tak, ako keby zomrel v posteli. Porozprávam sa s tebou ešte neskôr. Teraz povedz svojej pani, že som prišiel.“ Keď sa Kasimova manželka dozvedela o nešťastnom osude svojho manžela, sa horko rozplakala. Ale Alibaba jej ponúkol, že môže bývať s ním a jeho manželkou, ak zachová mlčanie a nechá si svoje názory pre seba. Všetko ostatné má ponechať na Morgianu. Ona na to pristúpila a súhlasila s tým. Až potom si poutierala slzy.

Morgiana išla medzitým k lekárnikovi a požiadala ho o pastilky proti kašľu.

„Pre môjho chorého pána,“ povedala. „Už nemôže ani jesť, ani hovoriť. A nikto nevie, čo má za chorobu.“ Priniesla domov pastilky proti kašľu. Vrátila sa na druhý deň a žiadala už len nejaký vitamín na povzbudenie pre tých, ktorý sa práve chystajú zomrieť. Tak večer nikto nebol prekvapený veľkým nárekom a oplakávaním Kasima svojou manželkou a Morgianou. Všetkým vraveli, že Kasim zomrel.

Na ďalší deň Morgiana išla k starému obuvníkovi blízko brány do mesta, ktorý skoro ráno otváral svoj stánok s topánkami. Dala mu zlatniak do ruky a povedala mu, aby zobral ihlu a niť a nasledoval ju. Zaviazala mu oči vreckovkou a doviedla ho do izby, kde ležalo telo. Dala mu dole šatku z očí a povedala, aby zošil štyri časti tela dokopy. Ako tak spravil, mu zase zakryla oči a doviedla ho domov. Potom Kasima pochovali. Všetci plakali. Morgiana si od žiaľu až vlasy trhala. Na druhý deň prišla Kasimova vdova žiť u Alibabu, ktorý dal Kasimov obchod svojmu najstaršiemu synovi.

Štyridsať zbojníkov, keď sa vrátilo do jaskyne, zistilo, že Kasimovo telo zmizlo spolu aj s niekoľkými vrecami peňazí.

„Naisto sme prezradení,“ povedal kapitán. „Musíme zistiť, kto tu bol, a nájsť toho, kto vie naše tajomstvo. Určite to vedeli aspoň dvaja muži. Jedného z nich sme zabili. Teraz musíme nájsť druhého. Aby sme to ukončili, jeden z nás, veľmi odvážny a zručný, musí ísť do

mesta ako pocestný a zistiť, koho sme zabili. Či ľudia hovoria o niekom, kto zomrel nejakým zvláštnym spôsobom. Ak posol zlyhá, musí zomrieť, inak budeme prezradení.“ Jeden zo zbojníkov sa navrhol, že sa na to podujme. Ostatní ho pochvaľovali za jeho statočnosť.

Preobliekol sa za pocestného a pri brieždení vošiel do mesta, práve pri Mustafovom stánku topánok. Zbojník mu poprial dobrý deň, vraviac:

„Čestný muž, ako môžeš ešte zošívať topánky v tvojom veku?“

„Nuž, starý to som,“ odpovedal obuvník, „no oči mám veľmi dobré. A veril by si, keď ti poviem, že som už zošíval aj mŕtve telo dokopy na mieste, kde som mal ešte menej svetla než mám teraz tu?“

Zbojník sa hneď potešil svojmu šťastiu. Hneď dal starcovi zlatniak a želan si, aby mu ukázal dom, kde zošíval to mŕtve telo. Mustafa najprv odmietol, vraviac, že mal zaviazané oči. Ale keď dostal ďalší zlatniak, začal rozmýšľať, ako sa otáčať, keď mal zaviazané oči pri chôdzi. Až sa napokon dostali rovno až pred Kasimov dom, kde zbojník označil bielou kriedou dvere. Celý natešený poprial Mustafovi veľa šťastia a vrátil sa do lesa. Morgiana z času na čas chodila von. A keď zbadala značku napísanú kriedou na dverách, ihneď vycítila, že im to môže spôsobiť nejaký problém. Zobrala kriedu a označila na obidvoch stranách ďalšie tri domy, bez toho, žeby to povedala domácim.

Zbojník medzitým povedal svojim druhom o svojom objave. Kapitán sa mu poďakoval a že nech im teda ukáže ten označený dom. Ale keď tam prišli uvideli vyše šesť domov označených kriedou rovnakým spôsobom. Sprievodca bol taký zmätený, že nevedel, čo má povedať. Keď sa vrátili, za to, že zlyhal, bol hneď o hlavu kratší. Vybrali ďalšieho zbojníka. Tomu sa tiež podarilo podplatiť Mustafu. Tento zbojník označil dom červenou kriedou. Ale Morgiana bola zase múdrejšia a veľmi dôvtipná. Tak i tento prišiel o hlavu.

Kapitán sa rozhodol, že tentokrát pôjde on sám, ale múdrejšie než tí dvaja pred ním. Neoznačil dom, ale pozrel si ho zblízka, ako sa len dalo, aby si ho zapamätal. Keď sa vrátil, rozkázal mužom, aby išli do vedľajšej dediny a kúpili 19 oslov a 38 veľkých kožených nádob, všetky prázdne, až na jednu. Tá mala byť plná oleja. Do ostatných nádob dal svojich po zuby ozbrojených mužov. Devätnásť oslov bolo plne naložených 37 zbojníkmi v kožených nádobách, plus jedna nádoba plná oleja. Pri zotmení prišli do mesta. Kapitán zastavil svoje osly pred Alibabovým domom, ktorý sedel pred vchodovými dverami, aby sa schladil. I prihovoril sa mu:

„Z diaľky veziem nejaký olej. Chcem ho predať zajtra na trhu. Už je však dosť neskoro. Neviem, kde skloním hlavu v noci. Iba ak by si mi spravil službu a nechal ma prenocovať u seba.“ Hoci Alibaba videl kapitána so zbojníkmi v lese, teraz keď bol zamaskovaný za obchodníka s olejom, ho nespoznal. Tak ho pozval dovnútra. Otvoril bránu, aby vošli osly. Morgiane nakázal pripraviť večeru a posteľ pre hosťa. Vzal cudzinca do haly. A potom ako sa najedli, išiel sa zase porozprávať s Morgianou do kuchyne, zatiaľ čo kapitán išiel von pod zámienkou pozrieť osly. V skutočnosti však išiel dať rozkazy svojim mužom. Začínajúc pri prvej koženej nádobe a končiac pri poslednej, každému zbojníkovi povedal:

„Akonáhle vyhodím z okna izby, kde budem spať, nejaké kamienky, rozrežte nožmi vrecia a vyjdite von. A ja behom chvíľky prídem pri vás.“

Potom sa vrátil do domu a Morgiana ho zaviedla do hosťovskej izby. Následne povedala sluhovi Abdalovi, aby dal variť vodu na polievku pre domáceho pána, ktorý si chce ešte zajesť pred spaním. Medzitým jej došiel olej v lampe a tá zhasla.

„Nerob si starosti,“ povedal Abdalah. „Chod’ na dvor a zober trochu oleja z tých kožených nádob na dvore.“ Morgiana sa mu poďakovala za radu, zobrala hrnček na olej a odišla na dvor. Keď prišla k prvej koženej nádobe, zbojník, ktorý bol vo vnútri, povedal potichu:

„Je už čas?“

Každá iná slúžka, keby našla muža v koženom vreci namiesto oleja, by spustila vreskot a kričala by. Ale Morgiana vedela, v akom nebezpečenstve je jej pán, tak bola pokojná. Vymyslela plán. Každému zbojníkovi vo vreci povedala potichu:

„Ešte nie, zanedlho.“ Napokon prišla k nádobe s olejom a naplnila ním svoj hrnček. Teraz už vedela, že jej pán si myslel, že sa baví s obchodníkom s olejom, a pritom si vpustil do domu 38 zbojníkov. Tak sa vrátila do kuchyne. Zapálila lampu. Zobrala veľkú kanvicu a nabrala do nej doplna olej. Potom ho dala variť. Keď bol olej horúci, naliala z neho dostatočne veľa do všetkých vriec, v ktorých boli zbojníci, aby ich to udusilo a zabilo. Keď spravila tento statočný kúsok, vrátila sa späť do kuchyne, zhasla svetlo na lampe a čakala, čo sa bude diať.

Za štvrt' hodinu kapitán zbojníkov vstal a otvoril okno. Keďže sa všetko zdalo pokojné, vyhodil von na vrecia so zbojníkmi zopár kamienkov okruhliakov. Keďže si nevšimol, že by to malo nejaký účinok na zbojníkov, bol nepokojný. Vyšiel na dvor. Prišiel k prvému vrecu so zbojníkom a spýtal sa:

„Ešte spíš?“

Zacítil horúci prevarený olej. Hneď vedel, že jeho sprisahanie zavraždiť Alibabu bolo prezradené. Zistil, že celá banda bola mŕtva. A keďže chýbal olej v poslednej koženej nádobe, hneď vedel aj spôsob, ako zomreli. Tak prelomil zámok na dverách vedúcich do záhrady, preskočil niekoľko múrov a unikol preč do tmy. Morgiana všetko toto počula a videla. Natešená svojím úspechom vošla do posteľe a zaspala.

Ráno, ako sa začínalo brieždiť, Alibaba vstal. Uvidiac vrecia s olejom stále na dvore, spýtal sa, prečo obchodník odišiel bez svojich oslov. Morgiana ho vyzvala, aby sa pozrel do prvého koženého vreca, či tam je nejaký olej. Ako tam uvidel muža, so zdesením cúvol.

„Nebojte sa,“ povedala Morgiana. „Ten muž vám neublíži. Už je mŕtvy.“ Alibaba, keď sa spamätal z úžasu, sa spýtal, čo sa stalo obchodníkovi.

„Obchodníkovi?!“ zvolala ona. „Nie je väčším obchodníkom ako ja!“ a rozpovedala mu celý príbeh. Uistila ho, že to bol komplot zbojníkov z lesa, z ktorých zostali už iba traja. A tá biela a červená krieda s tým má niečo do činenia. Alibaba dal hneď Morgiane slobodu a povedal jej, že obdivuje jej odvahu. Potom pochovali telá v Alibabovej záhrade, zatiaľ čo osly predali na trhu.

Kapitán sa vrátil do jaskyne osamotený, čo mu naháňalo strach bez svojich spoločníkov. Pevne sa rozhodol, že sa pomstí a zabije Alibabu. Dobre sa vyobliekal, vošiel do mesta a ubytoval sa v hostinci. Počas viacerých ciest do lesa a do jaskyne si doniesol značný majetok. Otvoril si obchod oproti tomu, čo mal Alibabov syn. Začal sa nazývať Kogia Hasan. A keďže sa slušne správal a bol dobre oblečený, vytvoril si dobré priateľstvo s Alibabovým synom a spolu s ním aj s Alibabom. Neustále ho pozýval so sebou jedávať. Alibaba sa mu chcel odvdáčiť za láskavosť voči svojmu synovi, tak ho pozval k sebe do domu a ďakoval mu za to, ako vľúdne sa správa k jeho synovi. Privítal ho s úsmevom a dobrou náladou. Keď sa obchodník chystal na odchod, Alibaba ho zastavil.

„Ale kamže, drahý pane? Čo taký zhon? Najedzte sa s nami!“ Obchodník odmietol, že má na to dobrý dôvod. Alibaba sa ho spýtal, čo je tým dôvodom. Nuž mu odpovedal:

„Nemôžem jedávať žiadne jedlá, ktoré obsahujú soľ.“

„Keď to je všetko,“ Alibaba nato, „tak vám poviem, že všetko, čo dnes budeme jesť, či už mäso alebo chlieb, bude bez soli.“ A hneď išiel nariadiť Morgiane do kuchyne, aby do jedla nedávala žiadnu soľ. Tá bola veľmi prekvapená.

„Čo je to za muža,“ povedala, „ktorý nejedáva soľ s mäsom?“

„Je to čestný muž, Morgiana,“ odpovedal jej. „Tak sprav, čo ti hovorím.“ Ale nemohla odolať pokušeniu prezrieť si tohto čudného muža. Tak pomohla Abdalovi odniesť jedlá na stôl. V momente ako zbadala Kogia Hasana, vedela, že je to zbojnícky kapitán a že pod oblečením ukrýva dýku. Tak si pomyslela:

„Nie som vôbec prekvapená. Tento zlomyseľný muž, ktorý nechce jesť soľ, sa bude snažiť zabiť môjho pána. Ale ja mu zmarím jeho plány.“

Abdalah odniesol na stôl večeru, zatiaľ čo ona sa pripravila na najodvážnejší čin, aký len vedela vymyslieť. Keď mal byť servírovaný dezert, Kogia Hasan bol osamote s Alibabom a jeho synom, o ktorých si myslel, že ich opije a potom usmrtí. Morgiana si medzitým dala na hlavu ozdobnú čelenku ako tanečné dievča. Poriadne si pritiahla opasok okolo pása, z ktorého visela dýka so striebornou rukoväťou. Potom Abdalovi povedala:

„Zober svoj bubon a poďme trochu rozptýliť nášho pána a jeho hosťa.“ Abdalah zobral svoj bubon a začal na ňom vyludzovať rytmickú melódiu. Šiel pred Morgianou, až prišli ku dverám, kde prestal hrať. Morgiana urobila zdvorilostný úklon.

„Len poď ďalej, Morgiana,“ povedal Alibaba, „nech sa pozrieme s Kogiom Hasanom, ako vieš tancovať.“ Otočil sa ku Kogiovi Hasanovi a len tak mimochodom mu povedal: „To je moja gazdiná.“

Kogia Hasan vôbec nebol z toho natešený, lebo sa obával, že šanca zabiť Alibabu je mizivo preč. Nuž horlivo predstieral, že chce vidieť Morgianu tancovať. Tak Abdalah začal hrať na bubon a Morgiana tancovať. Po predvedení niekoľkých tanečných kúskov, vytiahla dýku a pokračovala v tanci. Niekedy smerovala s dýkou ku svojej hrudi, inokedy k hrudi svojho pána, akoby to bola súčasť tanca. Zrazu, keď už bola na konci s dychom, zobrala Abdalovi bubon, obrátila ho a uchopila ľavou rukou. V pravej ruke držala dýku. Alibaba a jeho syn dali nejaké zlatniaky do bubna. Kogia Hasan, keď videl, že ide aj k nemu, vytiahol peňaženku, aby jej tiež dal nejaký dar. Ale zatiaľ čo tak robil, Morgiana mu vrazila dýku rovno do srdca.

„Nešťastné dievča!“ kričal Alibaba a jeho syn. „Čo si to urobila, takto nás zruinovať?!“

„To bolo na vašu záchranu, pane, nie zruinovať vás,“ odpovedala Morgiana. „Pozrite sem,“ a otvorila falošné vrečko na oblečení obchodníka, ukazujúc na skrytú dýku pod oblečením. „Pozrite,

akého nepriateľa ste tu hostili! Spomeňte si, nechcel s vami jesť žiadnu soľ. A len sa naňho lepšie pozrite! Je to falošný obchodník s olejom a zároveň i kapitán štyridsiatich zbojníkov.“

Alibaba bol taký vďačný Morgiane, že mu zachránila život, že jej ponúkol sobáš so svojím synom. Obaja s tým hneď súhlasili. Niekoľko dní nato sa konala svadba s veľkou oslavou.

Na konci roka Alibaba, keďže nepočul nič o zostávajúcich dvoch zbojníkoch, usúdil, že sú mŕtvi. Vydal sa teda k jaskyni. Otvoril dvere heslom: „Sezam, otvor sa!“ Vošiel dnu a videl, že odkedy sa zbavili kapitána, tam nikto nebol. Zobral odtiaľ toľko zlata, koľko len vládol uniesť, a vrátil sa do mesta. O tajomnej jaskyni povedal svojmu synovi, ktorý to zase povedal svojmu synovi. A tak Alibaba, jeho deti a i vnúčence boli bohatí a žili šťastne až do konca svojich životov.

****Koniec****

3*/ Tri rúcha

Andrew Lang

301. diel zo 400

islandská poviedka, počet slov 3060

Kedysi veľmi, veľmi dávno nejaký kráľ a kráľovná vládli nad jedným veľkým a mocným kráľovstvom. Aké boli ich mená, už nikto nevie. Ale ich syn sa volal Žigmund a ich dcéra Lenka. Obaja títo mladí ľudia boli po celom kráľovstve slávni pre svoju múdrosť a krásu.

Boli zhruba rovnakého veku, len jeden rok ich delil od seba. Navzájom sa mali tak veľmi radi, že jeden bez druhého nedokázali nič urobiť. Keď dorastali, kráľ im dal k dispozícii veľký dom, v ktorom žili spolu so služobníctvom. Mali tam aj vlastné kočiare a všetko, čo si len vedeli zaželať.

Mnoho rokov žili všetci spolu šťastne. Potom však kráľovná veľmi ochorela. Vedela, že už nikdy nevyzdravie a že jej hodiny sú už spočítané.

„Sľúb mi dve veci,“ povedala jedného dňa kráľovi. „Prvou vecou je, ak sa znova zosobášiš, a to sa naozaj musíš, že si nevyberieš manželku z nejakého malého štátu alebo vzdialeného ostrova, ktorá nevie nič o svete a ktorú budú unášať jej myšlienky o svojej vznešenosti až niekam do neznáma. Ale radšej si vyhládaj princeznú nejakého veľkého kráľovstva, ktorá je celý svoj život zvyknutá na kráľovský dvor, aby vedela oceniť jeho hodnotu. Druhá vec, o ktorú ťa musím požiadať, je, aby si nikdy neprestal ochraňovať naše deti, ktoré sa čoskoro stanú tvojou najväčšou radosťou.“

Boli to posledné slová kráľovnej a o niekoľko hodín neskôr v spánku pokojne zomrela. Kráľ bol žiaľom taký zronený, že sa vôbec nevenoval záležitostiam kráľovstva. Nakoniec mu musel jeho prvý minister povedať, že sa ľudia sťažujú, že nemá kto naprávať neprávosti, ktoré sa im dejú. „Musíte sa prebudiť, pane,“ pokračoval minister, „a odložiť svoje trápenie pre blaho svojej krajiny.“

„Vôbec ma nešetríš,“ odpovedal kráľ. „Ale to, čo hovoríš, je správne a tvoja rada je dobrá. Počul som, ako ľudia hovoria, že pre dobro môjho kráľovstva bude, ak sa znova ožením. Hoci moje srdce nikdy neprestane milovať moju bývalú kráľovnú. Bolo to však aj jej želanie. Zverujem ti na starosť vyhľadanie dámy vhodnej na zdieľanie môjho trónu. Dohliadni pritom na to, aby nepochádzala ani z malého kráľovstva, ani z ďalekého ostrova.“

Pripravili veľvyslanectvo, ktoré na čele s ministrom išlo navštíviť najväčšie kráľovské dvory na svete a vybrať pre kráľa vhodnú princeznú. Ale ich loď, na ktorej sa plavili, bola na mori len zopár dní, keď ich zo všetkých strán obklopila hustá hmla. Kapitán nevidel nič ani napravo, ani naľavo. Celý mesiac sa loď predierala cez hmlistú temnotu. Nakoniec sa hmla predsa len rozplynula a tesne pred sebou uvideli útes. Na jednej strane útesu sa nachádzala osamotená zátoka, v ktorej čoskoro zakotvili svoje plavidlo. Hoci vôbec nevedeli, kde sú, i tak si boli v každom prípade istí, že tam nájdu čerstvé ovocie a pitnú vodu.

Minister nechal na palube zvyšok svojich spoločníkov a na malom člne privesloval k pevnine, aby preskúmal ostrov a zistil, či je taký opustený, ako sa zdalo.

Nezašiel ani ďaleko, keď začul zvuk hudby. Otočil sa tým smerom a uvidel ženu úžasnej krásy, ktorá sedela na nízkej stoličke a hrala na harfe, zatiaľ čo vedľa nej spievalo dievča. Minister sa pri nich zastavil a zdvorilo ich pozdravil. Dáma mu priateľsky odpovedala a spýtala sa ho, prečo prišiel na také odľahlé miesto. Tak jej prezradil účel svojej cesty.

„Som toho istého spoločenského postavenia ako tvoj pán,“ odpovedala pani. „Bola som vydatá za mocného kráľa, ktorý vládol nad touto krajinou, až kým neprišli morskí lupiči – Vikingovia, ktorí skántrili kráľa i všetok náš ľud. Nám dvom sa podarilo pred nimi uniknúť a ja a moja dcéra sme sa ukryli v lese.“

Ako dcéra počúvala, ticho sa spýtala svojej matky: „Hovoríš teraz pravdu?“

„Pamätaj na svoj prísľub,“ povedala nahnevane jej matka a uštipla ju, čo si minister nevšimol.

„Ako sa voláte, madam?“ spýtal sa minister, ktorého sa ich smutný osud veľmi dotkol.

„Beáta,“ odpovedala, „a moja dcéra sa volá Lucia.“ A potom sa spýtala na meno ministra a kráľa, jeho pána. Začali sa rozprávať o mnohých veciach a ukázalo sa, že vie všetko, čo by kráľovná mala vedieť, ba dokonca mala znalosti aj o veciach, ktoré sa bežne učili iba muži.

„Aká skvelá manželka by to bola pre kráľa,“ pomyslel si minister. A zakrátko ju prosil o jej ruku pre svojho kráľa. Ona najprv vyhlásila, že nie je dostatočne dôstojná, aby prijala takú ponuku, a že minister toho čoskoro bude ľutovať. To ho však len viac nadchlo. Nakoniec získal jej súhlas a podarilo sa mu ju prehovoriť, aby sa s ním okamžite vrátila do jeho vlasti.

Tak minister odviezol matku a dcéru na loď. Zdvihli kotvu, rozťahli plachty a s priaznivým vetrom sa vyplavili domov.

Teraz, keď ich už neobklopovala hmla, pri pohľade naspäť si mohli všimnúť, že okrem brehu bol ostrov úplne holý a opustený a vôbec nebol vhodný na bývanie pre ľudí. Ale to nikoho viac nezaujímal. Plavba loďou bola rýchla a o šesť dní sa dostali na pevninu, odkiaľ išli rovno do hlavného mesta kráľovstva. Minister poslal dopredu za kráľom posla, aby ho čo najskôr informoval o tom, čo sa stalo.

Keď oči Jeho Veličenstva padli na dve krásne ženy oblečené v zlatých a strieborných šatách, zabudol na svoj smútok a bezodkladne nariadil prípravy na svadbu. Vo svojej radosti sa úplne zabudol opýtať, v ktorej krajine našli budúcu kráľovnú. V skutočnosti bol taký nadšený krásou týchto dvoch dám, že keď posielali na jeho rozkaz pozvánky na svadbu všetkým dôležitým ľuďom v kráľovstve, ani si nespomenul na svoje dve deti, ktoré zostali zatvorené vo svojom vlastnom dome!

Po uzavretí manželstva kráľ prestal mať akúkoľvek vlastnú vôľu a neurobil nič bez toho, aby sa neporadil so svojou manželkou. Bola prítomná na všetkých jeho zasadnutiach rady a predtým ako sa dohodol mier alebo vyhlásila vojna, sa jej vždy opýtali na jej názor. Ale keď uplynulo niekoľko mesiacov, kráľ začal mať pochybnosti o tom, či ministrova voľba bola skutočne múdra. Všimol si totiž, že

jeho deti žili čoraz viacej vo svojom paláci a ku svojej nevlastnej matke sa nikdy ani len nepriblížili.

Vždy sa stane, že ak sa človeku otvoria oči, uvidí toho oveľa viac, ako kedy čakal. A tak si kráľ čoskoro všimol, že členovia jeho kráľovskej rady si vždy vedia nájsť nejaký spôsob, aby mohli bezdôvodne odísť. Spočiatku tejto záležitosti nevenoval veľkú pozornosť, len vymenoval na ich miesta nových poradcov. Keď však jeden po druhom neustále niekam mizli, bez zanechania akejkoľvek stopy, sa začal cítiť dosť nepohodlne a začínal premýšľať o tom, či s tým má jeho kráľovná niečo spoločného.

Tieto štátne záležitosti sa nachádzali v takomto stave, keď mu jedného dňa povedala jeho manželka, že je najvyšší čas, aby urobil rázny pokrok vo svojom kráľovstve a zistil, či ho jeho guvernéri nepodvádzajú o peniaze, ktoré mu právom prináležia.

„Bez obáv môžeš odísť za nimi,“ dodala, „pretože počas tvojej neprítomnosti ja budem vládnuť tejto krajine namiesto teba, a to tak pozorne, akoby si ty sám vládol.“

Kráľ vôbec nemal veľkú chuť podniknúť túto cestu. Ale vôľa kráľovnej bola oveľa silnejšia ako jeho a on bol príliš lenivý na to, aby sa s ňou hádal. Takže nič nepovedal a pustil sa do príprav na cestu. Rozkázal pripraviť tú najlepšiu loď, aby ho prepravila okolo pobrežia ku svojim provinciám. No bolo mu ťažko na srdci a cítil sa akýsi nesvoj. Hoci nevedel povedať prečo. Večer pred tým, ako sa mal nalodiť, išiel do paláca svojich detí, aby sa rozlúčil so svojím synom a dcérou.

Nejaký čas ich už nevidel. I tak ho vrelo privítali, pretože ho veľmi milovali a vždy bol k nim láskavý. Mali mu toho dosť veľa čo povedať. No za chvíľu prerušil ich radostné rozprávanie a povedal:

„Ak by som sa zo svojej cesty nevrátil, obávam sa, že pre vás nebude bezpečné tu zostať. Takže keď už nebude nádej na môj návrat, okamžite odíďte. Chodte cestou smerom na východ, až pokým sa nedostanete k vysokej hore, cez ktorú musíte prejsť. Keď sa cez ňu dostanete, pokračujte ďalej pozdĺž brehu malej zátoky, až pokým nezbadáte dva stromy, jeden zelený a druhý červený. Stoja v húštine, tak ďaleko od cesty, že by ste ich bez hľadania nikdy

nezazreli. Obaja sa ukryte v kmeni jedného z týchto stromov. Tam budete v bezpečí pred všetkými svojimi nepriateľmi.“

S týmito slovami sa s nimi kráľ rozlúčil a smutne sa nalodil na palubu svojej lode. Niekoľko dní fúkal priaznivý vietor a ich cesta bola bezpečná a bez nejakých ťažkostí. Potom sa zrazu strhla silná víchrica a strašná búrka plná hromov a bleskov, akú si predtým nikto nikdy nepamätal. Napriek veľkému úsiliu vyľakaných námorníkov ich plavidlo narazilo na mohutné skaly na pobreží a na palube lode sa nezachránil ani jeden človek.

Hneď tú istú noc sa Žigmundovi sníval sen, v ktorom sa mu zjavil jeho otec v premočenom oblečení. Vzal svoju kráľovskú korunu zo svojej hlavy a položil ju k synovým nohám. Potom tak potichu opustil miestnosť, ako do nej vstúpil.

Princ náhlivo prebudil svoju sestru Lenku. Zhodli sa, že ich otec je už určite mŕtvy, že nesmú strácať čas so splnením jeho príkazov a že sa musia čo najrýchlejšie ukryť do bezpečia. Pozbierali svoje šperky, vzali so sebou nejaké oblečenie a nepozorovane odišli zo svojho domu.

Bez toho, aby sa obzreli za seba, sa ponáhľali, až pokým sa nedostali do hory. Potom sa princ otočil a pozrel dozadu. V diaľke za sebou uvidel ich macochu, ako ich prenasleduje. Na tvári mala zlovestný úšklabok a vyzerala horšie než tá najškaredšia stará bosorka. Medzi nimi bol hustý les. Žigmund sa na chvíľu zastavil a podpálil ho. Potom sa ponáhľali rýchlejšie ako predtým, až kým sa nedostali k malému lesíku s červeným a zeleným stromom, do ktorých sa ukryli. Hneď nato cítili, že sú konečne v bezpečí.

V tom čase vládol nad Gréckom kráľ, ktorý bol veľmi bohatý a mocný. Dnes už nikto nepozná jeho meno, akosi sa naň odvtedy zabudlo. Mal dve deti, syna a dcéru, ktoré boli krajšie a šikovnejšie než akýkoľvek Gréci dovtedy. Boli pýchou srdca svojho otca.

Hneď ako mladý princ dospel, prehovoril svojho otca, aby počas letných mesiacov viedli vojnu proti susednému národu, aby mal šancu presláviť sa. Avšak v zime, keď bolo zložité dopraviť jedlo a kone do tej divokej krajiny, armádu rozpustili a princ sa vrátil domov.

Počas jednej z takýchto vojenských výprav počul správy o kráse princeznej Lenky. Tak sa rozhodol, že ju vyhľadá a požiada ju o ruku. Toto všetko sa kráľovná Beáta dozvedela pomocou svojej čiernej mágie. A keď sa princ priblížil k hlavnému mestu jej kráľovstva, obliekla svoju vlastnú dcéru do nádherných šiat a potom išla v ústrety svojmu hosťovi.

Povedala mu, že ho víta vo svojom paláci. A keď sa navečerali, mu povedala o strate svojho manžela a o tom, že sama musí vládnuť celému kráľovstvu.

„Ale kde je princezná Lenka?“ spýtal sa princ, keď dorozprávala svoj príbeh.

„Tu,“ odpovedala kráľovná a predstavila mu dievča, ktoré stálo bokom vedľa nich.

Princ na ňu pozrel a bol dosť sklamaný. Dievča bolo síce dosť pekné, ale nebola to žiadna neobvyklá krása.

„Och, nesmieš sa čudovať, že je taká bledá a že má unavené oči,“ náhlivo povedala kráľovná, pretože videla, čo mu behá po mysli. „Ešte sa nepreniesla cez stratu svojho otca a matky.“

„To je znakom dobrého srdca,“ pomyslel si princ, „a keď bude šťastná, jej krása sa jej čoskoro vráti.“ A bez ďalšieho odkladu prosil kráľovnú, aby súhlasila s ich zasnúbením, pretože ich sobáš sa musí konať v jeho krajine.

Kráľovná bola svojím úspechom priam očarená. Vôbec neočakávala, že so svojím plánom uňho uspeje tak rýchlo. Tak sa okamžite pustila do príprav na zasnuby. Veľmi si želala, aby mohla vycestovať spolu s mladým párom do princovej krajiny, aby sa nič nepokazilo. Ale v tom bol on neoblomný, že nevezme so sebou na palubu svojej lode nikoho iného, iba princeznú Lenku, ktorá však bola v skutočnosti princeznou Luciou.

Čoskoro sa rozlúčili s kráľovnou a vyplávali na more na nádhernej lodi. No v krátkom čase ich obklopila hustá hmla. V tmavom šere kapitán vybočil zo svojej cesty a zrazu sa ocitli v nejakom zálive, ktorý bol pre celú posádku celkom neznámy. Princ nariadil, aby na hladinu spustili čln, a vybral sa na breh, aby si to tam prezrel. Natrvalo dlho a zbadal dva nádherné stromy. Boli úplne odlišné od tých, ktoré rástli v Grécku. Zavolať na svojich

námorníkov a prikázal im, aby ich zoťali a odniesli na palubu lode. Keď to spravili a obloha sa konečne vyjasnila, namierili si to na šire more. Do Grécka dorazili bez ďalších zvláštnych dobrodružstiev.

Správa o tom, že si princ so sebou priviedol nevestu, sa pred nimi šírila ďalej. Doma ich vítali rôznofarebnými venčekom a kvetnatými klenbami, ktoré stáli všade na okolí. Kráľ a kráľovná ich privítali na schodoch paláca. Dievča odvedli do domu pre dámske návštevy, kde malo zostať až do svadobnej ceremónie. Princ potom odišiel do svojich izieb a nariadil, aby mu priniesli jeho stromy.

Nasledujúce ráno princ prikázal svojim služobníkom, aby priviedli jeho budúcu nevestu do jeho vlastných komnát. Keď prišla, dal jej množstvo lesklého hodvábu, z ktorého mala ušiť pre neho tri rúcha, prvé modré, druhé červené, a tretie zelené.

„Zelené rúcho má byť najskvostnejšie zo všetkých troch, pretože ho budem mať na sebe počas našej svadby,“ dodal.

Lucia zostala sama. Sedela a dívala sa na hromadu žiariaceho hodvábu pred sebou. Vôbec nevedela šiť. Tak sa rozplakala. Myslela si, že sa príde na podvod, lebo Lenkina zručnosť v šití bola rovnako slávna ako jej krása. Položila si hlavu do dlaní a pri jej vzlykoch sa jej triaslo celé telo.

Žigmund ju začul zo svojho stromu a veľmi ho to dojalo.

„Lenka, sestra moja,“ zvolal potichu, „Lucia plače. Prosím ťa, pomôž jej.“

„Azda si zabudol na krivdy, ktoré voči nám spáchala jej matka,“ odpovedala Lenka, „kvôli ktorej sme vykázaní z nášho domu?“

No napokon Lenkino srdce trochu zmäklo, odpustila jej, a veľmi skoro vyklížla zo svojho úkrytu. Vzala Lucii z rúk hodváb a začala z neho šiť rúcho. Bola taká rýchla a šikovná, že modré rúcho bolo čoskoro nielen ušité, ale aj povyšované. A Lenka sa znova bezpečne ukryla do svojho stromu ešte pred návratom princa.

„Toto je to najkrajšie dielo, aké som kedy videl,“ povedal princ a prezeral si modré rúcho. „A som si istý, že červené rúcho bude oveľa krajšie, pretože ten materiál je bohatší,“ a s hlbokým úklonom opustil miestnosť.

Lucia dúfala, že keď princ uvidí urobené modré rúcho, že ďalšie dve rúcha už nebude chcieť. No zistila, že sa od nej očakáva splniť

celú jej úlohu. Srdce sa jej poriadne rozbúchalo, cítila sa veľmi nešťastne a začala hlasno nariekať. Žigmund ju znova začul. Prosil Lenku, aby jej znova pomohla. Lenka sa aj teraz zľutovala nad ňou a jej trápením. Ušila a povyšivala aj druhé rúcho. Použila naň aj zlatú niť a množstvo drahokamov. Takže červenú látku bolo sotva vidieť.

Keď bola s prácou hotová, vkĺzla do svojho stromu. A do izby vošiel princ.

„Si rovnako rýchla ako i šikovná,“ povedal obdivujúco. „Vyzerá to, akoby to vyšivali samotné víly! Ale keďže zelené rúcho musí svojou krásou zatieniť prvé dve, dám ti na jeho dokončenie tri dni. Keď to bude hotové, okamžite sa vezmeme.“

Ako to hovoril, sa v Luciinej mysli objavili všetky nemilé veci, ktoré ona a jej matka urobili Lenke. Tak veľmi dúfala, že Lenka na ne zabudne a príde jej i po tretíkrát na pomoc. Lenka vôbec nezabudla na minulosť a nechala by ju osamote, nech si s tou úlohou poradí sama, ako najlepšie vie. Lenže tu bol jej brat, Žigmund, ktorý ju ešte raz prosil, aby jej pomohla. Tak Lenka znova vykĺzla von zo svojho stromu a na Luciinu veľkú úľavu sa dala do práce. Keď bolo rúcho zo žiarivého zeleného hodvábu hotové, na hrote svojej ihly zachytila slnečné lúče a lúče z Mesiaca a vtkala ich na rúcho do vzoru, aký ešte nikto nevidel. No trvalo to dosť dlho. Na tretie ráno, práve keď vkladala svoje posledné stehy do posledného kvetu na rúchu, vošiel princ.

Lenka rýchlo vyskočila a pokúsila sa dostať do svojho stromu. Ale záhyby hodvábu boli omotané okolo nej a keby ju princ nezachytil, bola by spadla.

„Už nejaký čas som si myslel, že tu niečo nie je celkom jasné,“ povedal. „Povedz mi, kto si a odkiaľ pochádzaš?“

Lenka mu povedala svoje meno a všetko o sebe. Keď skončila, princ sa nahnevane otočil k Lucii a vyhlásil, že ako trest za svoje zlomyseľné klamstvá si zaslúži zomrieť hanebnou smrťou.

Lucia mu ale padla k jeho nohám a prosila o milosť. Povedala, že na vine je jej matka.

„To bola ona, a nie ja, kto ma predstavil za princeznú Lenku. Jediné klamstvo, ktoré som ti kedy povedala, bolo len o rúchach.“

A za to si nezaslúžim smrť.“

Medzitým čo bola stále na kolenách, princ Žigmund vyskočil zo svojho stromu a objavil sa pri nich v miestnosti. Tiež prosil princa Grécka, aby odpustil Lucii. On tak teda urobil, ale pod podmienkou, že Lenka bude súhlasiť s tým, že sa s ním zosobáši.

„Nie, pokým naša macocha bude nažive,“ odpovedala princezná Lenka. „Pretože priniesla biedu ku všetkým, ktorí sa k nej čo len priblížili.“

Vtedy im Lucia povedala, že kráľovná Beáta nie je obyčajná manželka kráľa, ale obryňa, ktorá ju uniesla zo susedného paláca ešte ako veľmi mladú a vychovala ju ako svoju dcéru. A okrem toho, že je obryňa, je tiež bosorka, ktorá svojou čiernou mágiou potopila loď, na ktorej sa plavil Žigmundov a Lenkin otec. To ona spôsobila zmiznutie dvoranov, z čoho nikdy nebola obvinená. Počas nocí ich jedného po druhom zjedla. Ešte stále dúfa, že sa takto zbaví všetkých ľudí v krajine. A potom chce krajinu zaplniť obrami a obryňami, ako je ona sama.

Princ Žigmund a princ Grécka teda rýchlo zhromaždili armádu a napochodovali do mesta, kde sa nachádzal palác obryne Beáty. Prišli tak náhle, že nikto na ich príchod nebol pripravený. A keby o ich príchode aj niekto vedel, ľudožravá obryňa Beáta už stihla zjesť väčšinu tých najsilnejších mužov. No a tí ostatní tajne opustili svoje miesto zo strachu pred nejakým neznámym nebezpečenstvom. Preto ju veľmi ľahko zajali a nasledujúci deň jej na tržnici zoľali hlavu. Potom obaja princovia pochodovali naspäť do Grécka.

Lenka už nemala dôvod na odklad svojej svadby a zosobášila sa s princom Grécka. Zároveň sa konala aj svadba Žigmunda a princeznej z Grécka. Lucia zostala spolu s Lenkou ako jej priateľka a sestra. Za nejaký čas jej nenašli za manžela honosného šľachtica. A všetky tri páry žili potom šťastlivo až do vysokého veku, až pokým nezomreli.

****Koniec****

4*/ Daniel a obri

Andrew Lang

302. diel zo 400

dánska poviedka, počet slov 3070

Na jednom z veľkých vresovísk v Jutsku, kde stromy nerastú, pretože pôda je tam piesčitá a vietor veľmi silný, žil kedysi muž a jeho manželka. Mali malý domček, nejaké ovce a dvoch synov, ktorí im pomáhali s ich stádom. Starší z nich sa volal Razmus a mladší Daniel. Razmus bol celkom spokojný s tým, že sa stará o ovce, tak ako to robil jeho otec. Ale Daniel sa túžil stať poľovníkom a nebol šťastný, kým nechytí do rúk zbraň a nenaučí sa strieľať. Bola to síce len obyčajná stará puška, ale Daniel si ju veľmi cenil a začal strieľať na všetko, čo v lese uvidel. Ustavične trénoval streľbu, až sa z neho napokon stal úžasný strelec. Vedeli o ňom aj mnohí ľudia, ktorí ho nikdy nevideli. Niektorí tvrdili, že sa mu najskôr vôbec nedarilo niečo trafiť, ale ako čas plynul, sa stal z neho skutočný profesionálny poľovník.

Rodičia Razmusa a Daniela boli poctiví katolíci. A ako začali starnúť, si matka vzala do hlavy, že chce ísť do Ríma vidieť pápeža. Ostatní to nepovažovali za až také dôležité. Ale nakoniec si presadila svoju vôľu. Predali všetky ovce, zatvorili dom a vydali sa pešo do Ríma. Daniel si so sebou vzal aj svoju pušku.

„Na čo ti to je?“ spýtal sa Razmus. „Máme toho dosť na nosenie aj bez toho.“ Daniel však nebol šťastný bez svojej zbrane, tak si ju predsa len vzal so sebou.

Bolo to práve uprostred najhorúcejšieho leta, keď začali svoju púť. Uprostred dňa slnko páliło tak veľmi, že vtedy vôbec nemohli cestovať. A v noci sa zase báli, aby nestratili správnu cestu alebo sa nedostali do rúk banditom. Jedného dňa, krátko pred západom slnka, prišli do hostinca, ktorý ležal na okraji lesa.

„Mali by sme tu radšej zostať cez noc,“ povedal Razmus.

„Čo je to za nápad?“ povedal Daniel, ktorý začínal byť netrpezlivý pomalým postupom, ktorým išli. „Nemôžeme cestovať na poludnie pre horúčavu, a tu máme zostať po celú noc? Ak pôjdeme týmto tempom, bude trvať dosť dlho, kým sa dostaneme do Ríma.“

Razmus síce nebol ochotný pokračovať, ale dvaja starší ľudia sa postavili na stranu Daniela, ktorý povedal:

„Noci nie sú až také tmavé. Čoskoro vyjde na oblohu mesiac. A tu v hostinci sa môžeme opýtať na správny smer, ktorým by sme mali ísť.“

Nejaký čas teda išli spokojne ďalej. No ako prechádzali lesom, sa cesta začala rozdvajať. Nebola tam žiadna značka, aby ich usmernila, a ľudia v hostinci im nepovedali, ktorou z tých ciest majú pokračovať.

„Čo urobíme teraz?“ povedal Razmus. „Myslím, že sme mali radšej zostať v hostinci.“

„Nestala sa žiadna škoda,“ povedal Daniel. „Je teplá noc. Môžeme si tu ľahnúť a počkať do rána. Jeden z nás bude strážiť do polnoci a potom prebudí druhého.“

Razmus sa rozhodol, že bude strážiť ako prvý. Ostatní si ľahli spať. V lese bolo veľmi ticho. Razmus počul, ako sa srnky, líšky a iné zvieratá pohybujú medzi šumiacim lístím. Po východe mesiaca niektoré z nich sem-tam aj zazrel. A keď sa k nemu priblížil veľký jeleň, schytil Danielovu zbraň a zastrelil ho.

Pri výstrele sa Daniel zobudil.

„Čo to bolo?“ povedal.

„Práve som zastrelil jeleňa,“ povedal Razmus, ktorý bol veľmi spokojný so svojím výkonom.

„To nič nie je,“ povedal Daniel. „Veľakrát som už zastrelil aj vrabca, čo je oveľa ťažšie.“

Bolo takmer pred polnocou, tak Daniel prevzal stráženie a Razmus išiel spať. Začínalo byť chladnejšie. Daniel sa začal prechádzať okolo, aby sa trochu zahrial. Čoskoro zistil, že nie sú ďaleko od okraja lesa. Vyšťveral sa na jeden zo stromov a uvidel pred sebou otvorenú krajinu. V malej vzdialenosti od seba uvidel oheň, vedľa ktorého sedeli traja obri zaneprázdnení polievkou

a hovädzím mäsom. Boli takí obrovskí, že lyžice, ktoré používali, boli veľké ako rýle, a ich vidličky ako vidly na seno. Pomocou nich si naberali polievku a veľké kusy mäsa z obrovského hrnca, ktorý bol položený na zemi medzi nimi. Daniel sa trochu vyľakal a striaslo ho od strachu. Ale upokojila ho myšlienka, že obri sú hodný kus cesty ďaleko a keby aj prišli bližšie, ľahko by sa im schoval medzi kríkmi. Po krátkom sledovaní obrov však začal prekonávať strach a zliezol zo stromu. Rozhodol sa, že zoberie svoju zbraň a zahrá na nich nejaké svoje triky.

Zo zbraňou vyliezol znova na svoje pôvodné miesto. Dobre zamieril a počkal, kým si jeden z obrov začal vkladať do úst veľký kus mäsa. A vystrelil! Guľka zasiahla rukoväť vidličky tak silno, že si ňou obor pichol do brady namiesto do úst.

„Len žiadne tvoje triky,“ zavrčal obor na toho, ktorý sedel vedľa neho. „Prečo si mi udrel do mojej vidličky, aby som si pichol do brady?“

„Nikdy som sa tvojej vidličky ani len nedotkol,“ povedal druhý. „Nesnaž sa so mnou hádať.“

„Tak sa na to pozri,“ povedal prvý. „Myslíš, že som si pre zábavu pichol do vlastnej brady?“

Tí dvaja sa pre celú túto vec tak rozzúrili, že hneď tam na mieste boli ochotní medzi sebou bojovať. Ale tretí obor pôsobil ako mierotvorca, a tak sa zase začali venovať svojmu jedlu.

Medzitým čo sa hádali, Daniel stihol znova nabiť svoju pušku. A ako si druhý obor vkladal kus chutného sústa do úst, vystrelil! A jeho vidlička mu vyletela rovno z ruky.

Tento druhý obor bol oveľa zúrivejší ako ten prvý. Nechýbalo veľa a zo slov by sa za krátku chvíľu stali údery. Keď ich tretí obor znova upokojil.

„Nebudte pochabí,“ povedal im. „Načo je to dobré, aby sme bojovali medzi sebou, keď je nevyhnutné, aby sme medzi sebou spolupracovali a získali prevahu nad kráľom tejto krajiny? To samotné bude veľmi ťažká úloha. Ale ak nebudeme držať spolu, bude úplne beznádejná. Znovu si sadnite a dojedzte naše jedlo. Ja si sadnem medzi vás, aby ani jeden z vás nevinil toho druhého.“

Daniel bol príliš ďaleko, aby počul ich rozhovor. Ale z ich pohybov vedel usúdiť, čo sa tam odohráva. I pomyslel si, že je to celkom dobrá zábava.

„Do trojice všetko najlepšie,“ povedal si sám pre seba. „Ešte raz si na nich vystrelím.“

Tentokrát zachytila guľku vidlička tretieho obra a rozlomila sa na dve.

„No,“ povedal tretí obor, „keby som bol taký hlúpy, ako vy dvaja, tiež by som sa rozzúril. Ale ako pozorujem, niekto nás tu mohol zazrieť. Tak idem ihneď zistiť, kto to s nami hrá tieto zvláštne triky.“

Obor to veľmi správne odhadol. Takže hoci Daniel zliezol zo stromu čo najrýchlejšie, ako vedel, aby sa ukryl pomedzi kríky. V momente ako sa jeho nohy dotkli zeme, bol pri ňom jeho nepriateľ.

„Zostaň tam, kde si,“ povedal obor, „lebo inak ťa na mieste zašliapnem a veľa z teba nezostane!“

Daniel sa vzdal a obor ho odniesol naspäť ku svojim kamarátom.

„Nezaslúžiš si od nás žiadne milosrdenstvo,“ povedal jeho únosca. „Ale keďže si taký dobrý strelec, môžeš nám byť veľmi užitočný. A preto ušetríme tvoj život. Musíš nám však urobiť jednu službu. Neďaleko odtiaľto stojí zámok, v ktorom býva kráľova dcéra. S kráľom sme vo vojne. A chceme získať nad ním prevahu tým, že unesieme princeznú. No zámok je tak dobre strážený, že sa doň vôbec nedá dostať. Svojimi znalosťami v mágii sme všetko živé na zámku uspali, okrem malého čierneho psa. Pokiaľ je hore, nie sme na tom oveľa lepšie ako predtým. Pretože akonáhle začneme liezť po stene, ten malý pes nás začuje a svojím štekaním zobudí ostatných. Keďže teraz máme teba, môžeme ťa umiestniť na miesto, odkiaľ ho budeš môcť zastreliť ešte predtým, ako začne štekať. A potom nám už nikto nebude brániť v tom, aby sme sa zmocnili princeznej a odniesli ju so sebou. Ak to urobíš, nielenže ťa prepustíme, ale aj dobre odmeníme.“

Daniel s tým musel súhlasiť. A obri sa ihneď vybrali na zámok. Okolo zámku boli také vysoké hradby, že ani obri nedočiahli na ich vrchol.

„A ako sa dostanem na hradby?“ spýtal sa Daniel.

„Celkom ľahko,“ povedal tretí obor. „Vyhodím ťa na ne.“

„Nie, ďakujem, radšej nie,“ povedal Daniel. „Mohol by som spadnúť na druhú stranu a zlomiť si nohu alebo väzy. A potom by som toho psa nezastrelil.“

„Vôbec sa nemusíš báť,“ povedal obor. „Hradby sú navrchu celkom široké a sú pokryté vysokou trávou. Takže dopadneš mätko, akoby si padol do postele s perím.“

Daniel musel obrovi zo strachu uveriť a dovoliť mu, aby ho vyhodil hore. Ale malý čierny pes počul, ako dopadol na hradby, a okamžite vybehol zo svojej budy. Práve chcel otvoriť ústa, aby zaštekal, keď práve vtedy Daniel vystrelil a pes padol na zem na mieste mŕtvy.

„Teraz choď dolu,“ povedal obor, „a zisti, či nám vieš otvoriť bránu.“

Daniel zišiel dolu na dvor, ale cestou k vonkajšej bráne prechádzal okolo vchodu do veľkej sály. Dvere na nej boli otvorené a miestnosť bola zvnútra celá osvetlená. Hoci v nej nikoho nevidel. Tak vošiel dnu a rozliadol sa okolo seba. Na stene visel obrovský meč bez pošvy a pod ním bol veľký roh na pitie celý lemovaný striebrom. Daniel prišiel bližšie a keď sa lepšie pozrel, uvidel na jeho striebornom okraji vyryté písmená. Tak roh zložil, otočil a našiel tam tento nápis:

„Ktokoľvek pije víno moje,
Vie ovládať meč, čo visí hore.
Preto ho použi na vec správnu,
A získaj princeznú a jej lásku.“

Daniel vytiahol z rohu striebornú zátku a trochu sa napil vína. Ale keď sa pokúsil meč zložiť zo steny, zistil, že ním vôbec nie je schopný pohnúť. Znovu teda zavesil roh na stenu a vošiel ďalej do zámku.

„Obri môžu chvíľu počkať,“ pomyslel si.

Netrvalo dlho a prišiel do izby, kde na posteli spala princezná. Na stole vedľa postele ležala vreckovka so zlatým lemovaním. Daniel ju roztrhol na dve časti. Jednu polovicu si vložil do vrečka a druhú

nechal na stole. Na zemi uvidel pár zlatom vyšívaných papúč a jednu z nich si vložil do vrecka. Potom sa vrátil do veľkej sály, kde znova zvesil roh s vínom.

„Možnože musím vypiť z rohu všetko to víno, čo je v ňom, kým budem môcť pohnúť tým mečom,“ pomyslel si. Tak si roh znova priložil ku svojim perám a vypil z neho všetko víno. Keď tak urobil, mohol s najväčšou ľahkosťou ovládať meč a cítil sa dosť silný na to, aby urobil čokoľvek, dokonca i to, aby bojoval s obrami, ktorých nechal vonku a ktorí sa už určite čudovali, prečo im ešte neotvoril bránu. Zabitie obrov bola určite tá správna vec, na ktorú má použiť meč. Ale čo sa týka získania lásky princeznej, to bola záležitosť, ktorá sa mu, ako synovi chudobného chovateľa oviec, zdala nemožná.

Keď Daniel prišiel k bráne zámku, našiel tam jedny veľké a druhé malé dvere. Tak otvoril tie menšie.

„Nemôžeš otvoriť tie väčšie dvere?“ spýtali sa obri. „Len veľmi ťažko sa nám podarí vojsť cez tieto menšie.“

„Závora je pre mňa príliš ťažká na to, aby som ju vytiahol,“ povedal Daniel. „Ak sa trochu skloníte, prejdete i tadiaľto.“

Prvý obor sa podľa toho teda zohol a skrčený vošiel dnu. Ale predtým ako si stihol za dverami znova narovnať chrbát, Daniel švihol svojím mečom a obrova hlava sa skotúľala na zem. Potom poľahky odtlačil jeho telo nabok, až takým silným ho to víno urobilo. Druhého obra, ktorý vošiel dnu, čakal ten istý osud. Tretí bol trochu pomalší, tak naňho Daniel zavolať:

„Ponáhľaj sa,“ povedal. „Ty si určite z vás troch najstarší, keďže sa tak pomaly hýbeš. Ale ja tu nemôžem dlhšie čakať. Musím sa čo najskôr vrátiť ku svojim ľuďom.“

Takže tretí tiež vošiel dnu a skončil rovnako ako tí dvaja pred ním. Daniel obrom nedal žiadnu šancu, aby sa mohli ubrániť.

Keď opúšťal zámok, zatvoril za sebou dvere, ktoré sa zavreli s takým buchnutím, že to zobudilo vrátnika. Keď uvidel troch bezhlavých obrov ležiacich na kope na nádvorí, sotva uveril svojim vlastným očiам. Vôbec si nedokázal predstaviť, čo sa stalo. Všetci na zámku sa čoskoro zobudili a celej záležitosti sa náramne divili. Ako sa ukázalo, telá obrov patrili kráľovým veľkým nepriateľom. Ale to,

ako sa tam dostali a že boli bez hláv, bolo pre všetkých dokonalou záhadou. O čosi neskôr si všimli, že zmizol meč a že roh s vínom pod ním je prázdny. Hneď nato princezná oznámila, že jej niekto vzal polovicu vreckovky a jednu papuču. To, ako boli obri zabití, sa teraz zdalo trochu jasnejšie. Ale kto to urobil, zostávalo rovnakou hádankou ako predtým. Starý rytier, ktorý mal na starosti zámok, povedal, že podľa jeho mienky to bol určite nejaký mladý rytier, ktorý sa okamžite vydal ku kráľovi, aby od neho žiadal ruku princeznej. Znelo to dosť pravdepodobne, ale posol, ktorého vyslali na kráľovský dvor, sa vrátil so správou, že tam o celej záležitosti nikto nič nevie.

„Musíme ho však nájsť,“ povedala princezná. „Pretože ak je ochotný si ma vziať, pre svoju česť ho nemôžem odmietnuť, lebo vypil zázračné víno z rohu môjho otca.“ Preto sa poradila s najmúdrejšími mužmi svojho otca o tom, čo má ďalej robiť. Okrem iného jej poradili, aby vedľa hlavnej cesty dala postaviť dom a nad jeho dvere dala tento nápis:

„Kto povie svoj životný príbeh, môže tu zostať tri noci zadarmo.“ Toto sa i stalo. A cestujúci, ktorí prechádzali okolo, povedali princeznej veľa zvláštnych príbehov, ale nikto nepovedal ani len slovo o troch obroch.

Medzitým Daniel cestoval so svojou rodinou smerom k Rímu. Prešla jeseň a práve sa začínala zima, keď prišli na úpätie veľkého pohoria týčiaceho sa až k nebu.

„Musíme cez to prejsť?“ dávali si otázku. „Až na smrť nás tam zmrazí a pochová rovno do snehu.“

„Prichádza sem nejaký muž,“ povedal Daniel. „Spýtajme sa ho na cestu do Ríma!“ A to aj urobili. Muž im povedal, že jediná cesta tam vedie cez tie vysoké hory.

„A je to ešte ďaleko?“ spýtali sa starí ľudia, ktorých tá dlhá cesta už začínala unavovať. Muž zdvihol nohu, tak aby videli na podrážku jeho topánky. Bola tak veľmi obnosená, že bola tenká ako papier a uprostred nej bola diera.

„Keď som odchádzal z Ríma, tieto topánky boli úplne nové,“ povedal. „A pozrite sa na ne teraz. Už len to vám povie, či je to odtiaľto ďaleko, alebo nie.“

Starých ľudí to tak odradilo, že sa vzdali všetkých myšlienok na dokončenie svojej cesty. A len toľko si želali, aby sa dostali čo najskôr naspäť do Dánska. Keďže už začínala zima, cestovanie bolo oveľa zdĺhavejšie. Ale nakoniec sa zase ocitli na dohľad od lesa, kde predtým spali.

„Čo to tu je?“ povedal Razmus. „Medzitým čo sme tu boli predtým, tu postavili veľký dom.“

„Áno, presne tak,“ povedal Daniel. „Zostaňme v ňom na noc!“

„Nie, to si nemôžeme dovoliť,“ povedali starí ľudia. „Určite to bude veľmi drahé.“

Keď však uvideli, čo je napísané nad dverami, všetci sa potešili, že dostanú ubytovanie zadarmo. Veľmi milo ich prijali a venovali im toľko pozornosti, že z toho boli starí ľudia dosť vystrašení. Potom ako si trochu odpočinuli, princeznin hospodár si prišiel vypočuť ich životný príbeh.

„Videl si, čo bolo napísané nado dvermi?“ povedal otcovi. „Povedz mi, kto si a svoj životný príbeh.“

„Ach, vzácny pane, nemám ti čo povedať,“ povedal starý muž. „A som si istý, že by sme ťa nikdy neboli obťažovali, keby nebolo nášho mladšieho syna.“

„To nevádi,“ povedal hospodár. „Ste srdečne vítaní, ale mi musíte povedať celý svoj životný príbeh.“

„Nuž dobre, poviem,“ povedal starý muž, „ale nič takého zaujímavého sa mi nestalo. Ja a moja manželka sme prežili všetky naše dni na vresovisku v Severnom Jutsku, až do minulého roku, keď sa jej zachcelo ísť do Ríma. Tak sme so svojimi dvoma synmi vyrazili na cestu. Ale otočili sme sa dávno predtým, ako sme sa tam dostali. A teraz sme na ceste domov. To je celý môj životný príbeh. Naši dvaja synovia prežili s nami všetky svoje dni, takže ani oni toho viacej nezažili.“

„Ale áno,“ povedal Razmus. „Keď sme boli na ceste na juh, jednu noc sme spali neďaleko v lese, kde som zastrelil jeleňa.“

Správca bol tak veľmi zvyknutý na to, že nepočuje nijaké dôležité príbehy. Tak si myslel, že sa ich nebude zbytočne viacej pýtať. Princeznej oznámil, že noví hostia nemajú žiaden zaujímavý príbeh.

„Spýtal si sa ich všetkých?“ opýtala sa.

„No, nie, priamo nie,“ odpovedal. „Ale ich otec povedal, že nikto z nich mi nemôže povedať viacej ako on.“

„Začínaš byť nedbalý,“ povedala princezná. „Sama sa s nimi pôjdem porozprávať.“

Hneď ako princezná vstúpila do miestnosti, ju Daniel spoznal. Bol veľmi znepokojený. Pretože okamžite predpokladal, že to všetko tu je pripravené na to, aby odhalili človeka, ktorý utiekol zo zámku s mečom, papučou a polovicou vreckovky. Báľ sa, že by to s ním zle dopadlo, keby naňho prišli. Povedal teda svoj príbeh rovnako ako ostatní. Nebol veľmi konkrétny a myslel si, že unikol pred ďalšími starosťami. No vtedy sa ozval Razmus:

„Na niečo si zabudol, Daniel! Pamätáš si, že si tu v noci, keď som zastrelil jeleňa, našiel meč?“

„Kde je ten meč?“ spýtala sa princezná.

„Ja viem, kde je,“ povedal správca. „Videl som, kam ho položil, keď vošli,“ a išiel ho priniesť. Medzitým Daniel premýšľal, či by nemohol teraz nejako uniknúť. Avšak predtým ako sa rozhodol, sa správca vrátil naspäť aj s mečom, ktorý princezná zaraz spoznala.

„Odkiaľ si ho vzal?“ spýtala sa princezná mládenca.

Daniel mlčal. Uvažoval o tom, aký je zvyčajný trest pre syna chudobného pastiera oviec, ktorý mal také nešťastie, že zachránil princeznú a z jej spálne odniesol nejaké veci.

„Prehľadaj ho a pozri sa, čo má ešte pri sebe!“ povedala princezná správcovi. A Daniel sa musel podrobiť prehliadke. V jednom vrecku mu našli zlatom vyšívanú papuču a v druhom polovicu vreckovky so zlatým lemom.

„Dobre, to stačí,“ povedala princezná. „Teraz už nemusíme klásť ďalšie otázky. Okamžite pošlite po môjho otca kráľa!“

„Prosím, pustite ma,“ povedal Daniel. „V každom prípade som urobil toľko osohu ako škody.“

„Ale veď nikto nehovorí o nejakom poškodení,“ povedala princezná. „Len tu musíš zostať, kým nepríde môj otec.“

Spôsob, akým sa princezná usmiala, keď to povedala, dával Danielovi nádej, že to preňho nakoniec vôbec nemusí byť zlé. A ešte viac ho povzbudilo, keď si spomenul na slová rytca na rohu,

z ktorého pil zázračné víno. Hoci posledný riadok na ňom vyzeral stále príliš dobre, aby to bola pravda.

Avšak príchod kráľa čoskoro uzavrel celú záležitosť. Princezná aj Daniel súhlasili so sobášom a o niekoľko dní už zvonili svadobné zvony. Daniel sa medzitým stal grófom. A keď sa obliekol do skvostného oblečenia, vyzeral byť rovnako rúči ako aj iní šľachtici. Zanedlho starý kráľ zomrel a na jeho mieste začal kraľovať Daniel. Ale či jeho otec a matka zostali s ním, alebo sa vrátili na močiare v Jutsku, alebo ich poslali do Ríma na kočiari so štyrmi koňmi, je niečo, čo všetci historici z tohto obdobia zabudli spomenúť.

****Koniec****

5*/ Muž so zlatou bradou

Andrew Lang

303. diel zo 400

maďarská poviedka, počet slov 3080

Kedysi dávno žil raz jeden veľký kráľ. Mal manželku a jedného syna, ktorých nadovšetko miloval. Jeho syn bol ešte len malý chlapec, keď kráľ povedal svojej manželke:

„Cítim, že sa blíži hodina mojej smrti. Chcem, aby si mi sľúbila, že si nikdy nevezmeš iného manžela, ale že venuješ svoj život starostlivosti o nášho syna.“

Kráľovná sa pri týchto slovách rozplakala a vzlykala. Sľúbila mu, že sa už nikdy viacej nevydá a že jej prvoradou myšlienkou bude vždy blaho ich syna. Jej prísľub utešil znepokojené srdce kráľa a za niekoľko dní, zmierený so sebou a so svetom, v pokoji zomrel.

Len čo však z jeho tela vyšiel posledný výdych, kráľovná si povedala:

„Sľúbiť je jedna vec, a dodržať sľub úplne iná.“ A sotva zahrnuli kráľovu truhlu poslednou hrudou zeme, vydala sa za šľachtica zo susednej krajiny a urobila ho kráľom namiesto mladého princa. Jej nový manžel bol krutý a zlomyseľný muž, ktorý veľmi zle zaobchádzal so svojím nevlastným synom. Nedával mu takmer nič na jedenie a nechal ho obliekať sa len do starých, otrhaných handier. A určite by chlapca pripravil o život, keby sa nebál mienky ľudí.

Vedľa kráľovského paláca tiekol potok, ale nebol to obyčajný potok. Namiesto vody v ňom tieklo mlieko. Bohatí aj chudobní sa pri ňom každodenne zhromažďovali a naberali si z neho toľko mlieka, koľko potrebovali. Prvá vec, ktorú nový kráľ urobil, keď si sadol na trón, bola, že každému zakázal sa k tomuto potoku čo i len priblížiť. Kto toto nariadenie neuposlúchne bude zadržaný strážnikmi. Bola to od neho čisto zlomyseľnosť, pretože v potoku bolo dostatok mlieka pre všetkých.